

راه‌ها و حمل و نقل (۲)

راه‌آهن

آیا تاکنون با قطار به مسافرت رفته‌اید؟ اگر پاسخ شما «بله» است، برای هم‌کلاسی‌هایتان درباره‌ی سفر با قطار توضیح دهید.
قطارها ممکن است مسافری یا مخصوص حمل‌بار باشند.

من یک «لوکوموتیوران» هستم. به کسی که قطار را هدایت می‌کند، «راهبر قطار» یا لوکوموتیوران می‌گویند. در مسیرهای کوتاه، دو راهبر و در مسیرهای طولانی چندین راهبر قطار را هدایت می‌کنند.
راهبر برای تعیین مسیر از طریق شبکه‌ی بی‌سیم یا مرکز در تماس است؛ زیرا اگر مانعی بر سر راه قطار باشد، راهبر نمی‌تواند ناگهانی و در همان لحظه قطار را متوقف کند. حتی پس از اینکه راهبر ترمز را می‌کشد، قطار ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ متر جلو می‌رود و بعد به‌طور کامل توقف می‌کند. بنابراین، هیچ‌گاه در مسیر قطار حرکت نکنید.

نام: مرضیه	نام خانوادگی: رامیشانی	استاد مربوطه: جناب آقای دکتر جمشید سروری
مقطع تدریس: ابتدایی	پایه تدریس: پنجم	موضوع تدریس: راه ها و حمل و نقل (۲)
سال تحصیلی: ۹۷-۹۸	شماره طرح درس: (۹)	مدت: ۴۵ دقیقه

فعالیت های قبل از تدریس: تعیین اهداف (اهداف کلی - اهداف جزئی)

❖ اهداف کلی درس

✓ آشنایی دانش آموزان با راه های حمل و نقل

❖ اهداف جزئی

- ✓ انواع راه های حمل و نقل را می شناسند.
- ✓ لوکوموتیوران را می شناسند.
- ✓ با وظایف خلبان، کاپیتان و راهبر قطار آشنا می شود.
- ✓ مفهوم بندر را درک میکند.
- ✓ مفهوم کالاهای صادراتی و وارداتی را درک می کنند.
- ✓ مزایا و معایب راه های حمل و نقل آشنا می شود.
- ✓ بندر، راه آهن و فرودگاه های کشور آشنا می شود.
- ✓ با انواع حمل کالا با راههای مختلف آشنا می شود.

اهداف رفتاری در حیطه‌ی شناختی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ انواع راه های حمل و نقل را نام می برد.
- ✓ بندر را تعریف می کند.
- ✓ وظایف راهبر را توضیح می دهد.
- ✓ انواع راه های حمل و نقل را با هم مقایسه می کند.
- ✓ بندرهای شمال و جنوب کشور را از هم تشخیص می دهد.
- ✓ فواید حمل و نقل هوایی، آبی و زمینی را شرح می دهد.
- ✓ از کالاهای وارداتی و صادراتی مثال می زنند.
- ✓ نقش وسایل در حمل و نقل کالا را توضیح می دهد.

اهداف رفتاری در حیطه‌ی عاطفی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ به مسافرت با انواع وسایل حمل و نقل علاقمند شود.
- ✓ به شکل های خلبانی را بر قطار و کاپیتانی بیشتر توجه کنند.

تعیین اهداف رفتاری در حیطه‌ی روانی - حرکتی: انتظار می رود دانش آموزان در پایان این درس بتوانند

- ✓ در مورد انواع کالاهای وارداتی و صادراتی در کشور تحقیق کند.

- ✓ انواع بندر ها و راه آهن در فرودگاه ها را روی نقشه نشان دهند.
- ✓ انواع راه های حمل و نقل از نزدیک در صورت امکان مشاهده کنند.
- ✓ انواع سوغاتی های صادرات شهر خود را بشناسد.

ارزشیابی تشخیصی

- ✓ برای مسافرت بیش از چه وسایلی استفاده می کنیم این وسایل را بیان کنید؟
- ✓ از دانش آموزان می پرسیم که در مسافرت به کجا رفتند و سوغات آنجا چه بوده است و در مورد صادرات و واردات از آنها سوال کنید؟

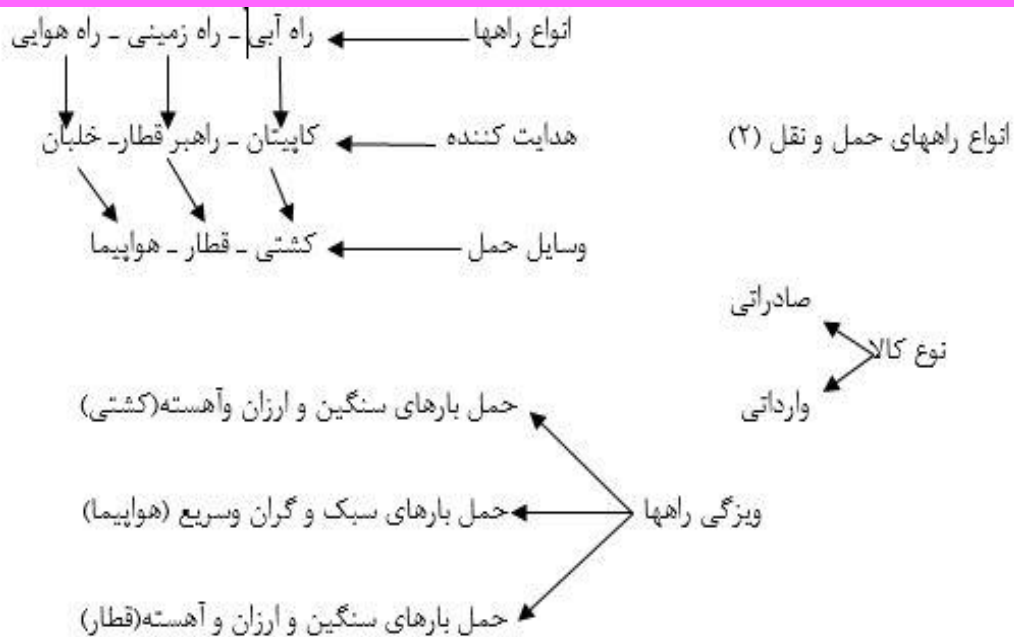
ایجاد انگیزه

- ✓ آشنا شدن با شغل های خلبانی کاپیتان راهبر قطار
- ✓ آشنا شدن با مزایا و معایب راه های حمل و نقل
- ✓ آشنا شدن و انواع کالاهای صادراتی و وارداتی مربوط به شهر خود
- ✓ نقش وسایل حمل و نقل در زندگی و کاربرد آنها و تفاوت آنها را بیان می کند

پیش سازمان دهنده ها

- ✓ انواع راه های حمل و نقل را می شناسد .
- ✓ راه بر قطار را میشناسد .
- ✓ با وظایف خلبان کاپیتان راهبر قطار آشنا می شود.
- ✓ مفهوم بندر را درک میکند.
- ✓ مفهوم کالاهای صادراتی و وارداتی را درک می کنند.
- ✓ با مزایا و معایب راه های حمل و نقل آشنا می شود .
- ✓ با بندر ها و راه آهن ها و فرودگاههای کشور آشنا می شود.
- ✓ با انواع حمل کالا ها به طریق های مختلف آشنا می شود.

سازماندهی مطالب درس

فعالیت های حین تدریس

❖ مهارت آغازین

بعد از سلام و احوالپرسی در حضور و غیاب برای دانش آموزان فیلمی از مسافرت با انواع راه های زمینی هوایی دریایی نشان می دهیم و همچنین از نقشه های فرودگاه و راه آهن و بندرها برای شناخت دانش آموزان استفاده می کند

❖ انتخاب روش تدریس و ارائه درس

همانطور که در جلسه قبل صحبت کردیم از راه ها برای رفتن به مدرسه و مسافرت و حمل کالا استفاده می کنند گفتیم که راه ها به چند دسته تقسیم می شوند؟

مریم: زمینی، هوایی و آبی معلم: آفرین دختر م

حالا امروز در مورد ویژگی های این مسایل و راه ها بیشتر حرف می زنیم همه کتاب ها شان را باز کنند درس راه ها حمل و نقل (۲) خوب حالا بچه ها تا حالا با قطار به مسافرت رفته اید؟

آذر: خانم ما تابستان با قطار رفتیم مشهد مریم: خانم عید ما با قطار رفتیم مسافرت

بچه ها قطار هم مسافرتی هستند و هم مخصوص حمل بار حالا آذر میدونی چه کسی قطار را هدایت می کند؟

آذر: خانم راننده قطار معلم: درسته ولی اسم درستش راهبر قطار می گویند

اگر توی کتاب را نگاه کنید وظایف راهبر قطار را نوشته زهرا جان قسمت صورتی را با صدای بلند بخوان و ویژگی های قطار را روی تابلو می نویسم

قطار: قطار مسافربری یا مخصوص حمل بار به کسی که قطار را هدایت می کند راهبر قطار

صفحه ۴۰ را باز کنید به این نقشه دقت کنید، نقشه میخواد چی رو به ما نشون بده ؟

زهرا: خانوم این نقشه ایران است معلم: درست عزیزم

نقشه ایران اما داخل نقشه چی میخواد به ما نشون بده؟

نگار: خانم راه آهن معلم: آفرین

این نقشه خطوط راه آهن کشور رو نشون میده خطوط راه آهن از شهری به شهر دیگر وصل شده

گفتیم قطار علاوه بر اینکه مسافربری هست برای چه مورد دیگری استفاده میشه؟

سارا: خانوم باربری معلم: آفرین سارا

قطارها علاوه بر حمل مسافران کار جابه جایی کالاها را هم انجام می دهند حمل بارهای سنگین با قطار خیلی ارزان تمام می شود و علاوه قطار در مقایسه با کامیون ها مقدار بیشتری کالا را می تواند جابه جا کند.

پس باید قسمت ویژگی های قطار اضافه کنیم که حمل بارهای سنگین با قطار ارزان تر میشود حالا بچه ها دقت کنید اگر قسمت راهنمای نقشه را نگاه کنید خطوط راه آهن را با این علامت روی نقشه نشان می دهند .

بچه ها یک علامت هم در کادر راهنما زده دقت کنید ببینید اون چیه ؟ آزیتا: بندر معلم: درسته دخترم

این نقشه انواع بندر های کشور را هم نشان داده که در مورد بندر هم توضیح میدیم. حالا فعالیت صفحه ۴۵ را حل کنیم

باران سوال اول را جواب بده اول بخون بعد جواب بده و بعد تمام فعالیت های صفحه را با کمک بچه ها حل می کنیم

بچه ها حالا در مورد حمل و نقل آبی صحبت می کنیم بچه ها به تصویر های کتاب نگاه کنید در تصویر چه میبینید؟

کیمیا: خانم کشتی معلم:دیگه چی ؟ فاطمه: کشتی باری که داره کالا حمل میکنه معلم: آفرین فاطمه همانطور که

میدونید کشور ما از شمال و جنوب به دریا راه دارد و ما میتونیم از راه دریا با کشورهای دیگر ارتباط برقرار کنیم کشتی هم مثل قطار هم برای حمل کالا و هم برای مسافربری استفاده میشود حالا ویژگی های حمل و نقل آبی رو توی تابلو می نویسم.

حمل و نقل با کشتی از راه دریا بسیار ارزان برای حمل کالای سنگین بسیار مناسب ولی خیلی آهسته حرکت میکنه و یکی از معایب راه های آبی اینه که همه کشورها به دریا دسترسی ندارند خوب بچه ها دوباره به نقشه صفحه قبل نگاه کنید زهرا دوتا

از بندرهای قسمت شمال کشور را از روی نقشه نام ببر؟ زهرا: بندر ترکمن و بندر انزلی

هلنا شما دو تا از بندر های جنوب کشور از روی نقشه نام ببر؟ بندر بوشهر و بندر عباس معلم: درسته دخترم

حالا کی میدونه بندر به کجا میگن؟ سارا: به جایی که کشتی ها توقف می کنند و بارها و مسافرای خودشان را تخلیه میکند

بچه ها بندر جایی کنار دریا که کشتی ها در آنجا توقف و بارگیری می کنند و یا بار خود را تخلیه میکند همانطور که تو نقشه نگاه کردیم در شمال و جنوب کشور تعدادی بندر وجود دارد بچه ها از طریق بندر بخش زیادی از صادرات و واردات که در درس قبلی در مورد حمل کالا صحبت کردیم ، صورت میگیره البته از راه های جاده ای و راه آهن هم به سایر کشورها حمل کالا انجام میشه اما بیشتر از راه دریایی حمل کالا صورت می گیرد حال بچه ها یک سوال هدایت کشتی را چه کسی به عهده دارد؟ شیما:

خانم ناخدا معلم: آفرین شیما ناخدا یا کاپیتان کشتی

در گذشته پیدا کردن مسیرها کار چندان آسانی نبود اما با امروزه با استفاده رایانه و موقعیت یاب جهانی یا جی پی اس به راحتی می توانیم مسیرها و فاصله آنها را در دریا پیدا کنیم. امروز همه نواحی و کشورها برای رفع نیازهای خود به هم وابسته اند در کشور ما بعضی مواد اولیه و کالاها به کشورهای دیگه صادر میشه؟ مثل چی کی میدونه جواب بده؟ سارا: فرش زهرا: خانوم نفت

حالا چه کالاهایی را وارد میکنیم؟ وسایل برقی ، دارو معلم: آفرین بچه ها درست گفتید و همینطور کاغذ و ماشین آلات و به کالاهایی که در کشور ما تولید نمیشود و به کشور وارد می شود وارداتی و به کالاهایی که به کشورهای دیگر صادر می شوند صادراتی گفته می شود بچه ها به تصویر پایین کتاب نگاه کنید دونه حمل کالا داریم از طریق جاده و از طریق قطار باربری رو نشون میده البته از راههای دیگری هم کالا حمل میشه که گفتیم بیشتر از راحت کشتی صورت میگیرد حالا در مورد حمل و نقل هوایی می خوایم صحبت کنیم به تصویرهای کتاب خوب نگاه کنید این دوتا تصویر چه چیزی رو نشون میدن؟ باران: فرودگاه را نشان میدهند فاطمه: هواپیما مریم: مسافرهای فرودگاه را نشون میده معلم: آفرین همتون درست گفتید سارا فرودگاه به چه جایی گفته میشه :خانم جایی که هواپیما در آنجا میشینه وبعد هم پرواز میکنه معلم: آفرین فرودگاه جایی که در آنجا هواپیما فرود میاد و پرواز میکنه حالا فاطمه جان شما بگو از هواپیما چه استفاده هایی می کنند فاطمه: برای مسافرت و حمل کالا معلم: بله همین طور است هواپیما مسافت های طولانی را در مدت کمی طی میکند و

سرعت زیادی دارد اما هزینه مسافرت با آن زیاد است مناسب برای حمل کالاهای سبک است

مریم جان شما بگو خلبان چه کسی است؟ کسی که هواپیما را هدایت می کند معلم: آفرین دخترم

بچه ها هدایت هواپیما را خلبان و کمک خلبان به عهده دارد قبل از سوخت هواپیما رو از سیستم ایمنی را بررسی می کنند و با هماهنگی با برج مراقبت پرواز و انجام میدهد تا در طول پرواز با مشکل مواجه نشوند حالا به نقشه صفحه بعد توجه کنید فرودگاه های شهرهای مختلف را نشان می دهد ما با هواپیما میتونیم داخل و خارج از کشور مسافرت کنیم به فرودگاه هایی که

پروازهای خارجی دارند فرودگاه های بین المللی می گویند و در پایان فعالیت های درس را در کلاس با کمک دانش آموزان حل می کنیم.

مهارت پرسش کردن و ارزشیابی تکوینی

- ✓ به چه کسی راهبر قطار می گویند؟
- ✓ ویژگی های راه های زمینی را توضیح دهید؟
- ✓ ویژگی حمل و نقل راه های آبی را بیان کنید؟
- ✓ بخش عمده صادرات و واردات کشور از چه طریق صورت می گیرد؟
- ✓ بندر را تعریف کنید؟
- ✓ به چه کسی ناخدا می گویند؟
- ✓ هر دو مورد از وظایف کاپیتان را بیان کند؟
- ✓ امروزه برای پیدا کردن مسیر در دریا از چه وسایلی استفاده می کنند؟
- ✓ چند نمونه از کالاهایی که وارد کشور میشوند را نام ببرد؟
- ✓ چند نمونه از کالاهایی که به خارج از کشور می روند را نام ببرد؟
- ✓ حمل کالا از چند طریق صورت می گیرد؟
- ✓ ویژگی های حمله راه هوایی را توضیح دهید؟
- ✓ به چه کسی خلبان می گویند؟
- ✓ وظایف خلبان را شرح دهید؟
- ✓ به فرودگاه هایی که پروازهای خارجی در آن صورت می گیرد چه می گویند؟

مهارت تمرین کردن

دانش آموزان را به شش گروه ۶ نفره تقسیم میکنیم انتظار می رود که

- ✓ در مورد ویژگی راه آبی
- ✓ در مورد ویژگی راه هوایی
- ✓ در مورد ویژگی راه آهن
- ✓ در مورد حمل کالاها و نوع کالاها و ویژگی های آن
- ✓ در مورد کاپیتان خلبان راهور قطار شعر در مورد فرودگاه ها راه آهن بندر ها

مهارت پایان دادن درس و جمع بندی

بچه ها در این درس آموختیم :

- ✓ انواع راههای حمل و نقل عبارتند از: راه آبی، راه هوایی، راه زمینی

✓ وسایل حمل و نقل عبارتند از: کشتی که برای حمل بارهای سنگین استفاده میشود اما آهسته حرکت میکند و هزینه حمل بار ارزان است و به کسی که کشتی را هدایت میکند کاپیتان میگویند دومی قطار که برای حمل بارهای سنگین استفاده میشود و هزینه حمل این هم ارزان است و آهسته حرکت میکند و به کسی که قطار را هدایت میکند راهبر قطار میگویند و سومین وسیله هواپیما بود که برای حمل بارهای سبک و هزینه حمل بارها گران است و کسی که هواپیما را هدایت میکند خلبان میگویند

✓ در مورد کالاهای وارداتی که به کالاهایی که به داخل کشور وارد میشوند میگویند مانند دارو و مواد شیمیایی و به کالاهایی که به خارج از کشور صادر میشود کالاهای صادراتی میگویند مانند فرش و نفت

فعالیت های پایانی تدریس: ارزشیابی پایانی

<p>✓ به کالاهای داخل کشور می آورند کالاهای صادراتی می گویند</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ به کسی که قطار را هدایت میکند خلبان گفته می شود</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ به کسی که کشتی را هدایت می کند کاپیتان گفته می شود</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ راه آبی ارزانترین راه حمل و نقل میباشد</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ بندر جایی که کنار دریا که کشتی ها در آنجا توقف و بارگیری می کند</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ همه کشورها به دریا دسترسی دارد</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p> <p>✓ راه هوایی برای جابجایی سریع و کالاهای سنگین مناسب است</p> <p>صحيح ☐ غلط ☐</p>	<p>سوالات کتبی صحیح و غلط</p>
<p>✓ به کالاهایی که داخل کشور وارد می شود..... می گویند</p> <p>✓ به کسی که هواپیما را هدایت می کند..... گفته می شود</p> <p>✓ کالاهایی که در خارج از ایران تولید شده اند..... می گویند</p> <p>✓ راه آهن سراسری ایران به بندر..... در کنار دریای خزر مربوط میشود</p> <p>✓ قطار ها ممکن است..... یا..... مخصوص باشند</p> <p>✓ ارزان ترین وسیله برای حمل و نقل..... میباشد</p>	<p>سوالات کتبی جای خالی</p>
<p>✓ به کسی که هواپیما را هدایت می کند؟</p> <p>(۱) خلبان (۲) راهبر (۳) کاپیتان (۴) لوکوموتیوران</p>	<p>سوالات کتبی چهار گزینه ای</p>

<p>✓ کالایی به داخل کشور می آیند</p> <p>(۱) خارجی (۲) وارداتی (۳) صادراتی (۴) ایرانی</p> <p>✓ لوکوموتیوران به چه کسی گفته میشود؟</p> <p>(۱) کسی که هواپیما را هدایت میکند</p> <p>(۲) کسی که کشتی را هدایت میکند</p> <p>(۳) کسی که کامیون را هدایت میکند</p> <p>(۴) کسی که قطار را هدایت میکند</p> <p>✓ کدام یک جزء فواید راه‌های هوایی است؟</p> <p>(۱) حرکت سریع (۲) ارزان (۳) آهسته (۴) دردسترس</p> <p>✓ ارزانترین حمل و نقل مربوط به کدام مورد می باشد</p> <p>(۱) راه آهن (۲) راه آبی (۳) راه جاده ایی (۴) راه هوایی</p> <p>✓ راه آهن سراسری ایران کدام بنادر را به هم مربوط می کند</p> <p>(۱) بندرعباس به بندرآستارا (۲) بندرخرمشهر به بندرانزلی</p> <p>(۳) بندرامام خمینی به بندرترکمن (۴) بندرترکمن به بندرخرمشهر</p>	
<p>✓ به چه کسی راهبر قطار می گویند؟</p> <p>✓ دو ویژگی حمل و نقل راه آبی را توضیح دهید؟</p> <p>✓ ویژگی حمل و نقل راه زمینی را توضیح دهید؟</p> <p>✓ حمل کالاها از چند طریق صورت می گیرد؟</p> <p>✓ دو ویژگی حمل و نقل هوایی را توضیح دهید؟</p> <p>✓ راه های آبی و هوایی را باهم مقایسه کنید؟</p>	<p>سوالات کتبی تشریحی</p>
<p>دادن تکالیف و فعالیت های عملی</p> <p>✓ از دانش آموزان می خواهیم برای جلسه آینده اطلاعاتی درباره انواع راه های زمینی و هوایی به یکی از استان های کشور همراه با بررسی شرایط سفر نوع وسیله و مدت زمان و هزینه انواع وسایل حمل و نقل مورد بررسی قرار گیرد</p> <p>✓ یکی از اقلام وارداتی به کشور را بررسی کرده و نظرات خود را درباره خودکفایی از با واردات کالای مورد نظر بیان کند</p>	
<p>نقد و بررسی درس</p> <p>تشخیص و تدوین نقاط قوت و محاسن درس</p> <p>اطلاعات در مورد انواع راههای حمل و نقل بخوبی بیان شده و بصورت مختصرمطالب را برای دانش آموزان بیان کرده است</p> <p>تعین و تشخیص و تدوین نقاط ضعف و معایب درس</p> <p>اطلاعات در مورد کالاهای صادراتی و وارداتی و مثالهای از کالاهای بصورت مختصر بیان شده است</p>	

ارائه پیشنهاد های مناسب و راهبردهای عملی جهت تقویت نقاط قوت و محاسن درس

برای دانش آموزان در مورد دیگر وسایل حمل و نقل داخل شهری و برون شهری و همچنین با مشاغلی که به حمل و نقل مربوط میشوند بیشتر توضیح دهیم

ارائه پیشنهاد های مناسب و راهبردهای عملی جهت حذف یا تعدیل معایب و نقاط ضعف درس

در مورد کالاهای صادراتی و وارداتی، انواع این کالاها و در مورد چگونه خود کفا شدن کشور بیشتر توضیح دهیم